

HERHALING: TAALSYSTEMATIEK

Woordsoorten

- 71 Onderstreep de bijvoeglijke naamwoorden in de volgende zinnen. Trek daarna een pijltje naar het bijbehorende zelfstandig naamwoord (De zinnen houden verband met les 2.)

1. Op de verpakkingen zie je vaak het Groene Punt.
2. In deze handige sorteerwaaier ontdek je de juiste sorteerinstructies.
3. Huishoudelijke verpakkingen die giftige of bijtende producten bevat hebben, zijn verboden.
4. Toegelaten: drankkartons voor vloeibare producten.
5. Ook drankkartons met plastic sluiting mogen in de zak.

- 72 Noteer de woorden op de juiste plaats in de tabel. (De woorden houden verband met les 2.)

kijk, afval, je, pmd-zak, stop, blauwe, zak, juiste, ophaaldag, verschuift, de, raadpleeg, sorteerwaaier, rode, verwijder

werkwoorden	zelfstandige naamwoorden	bijvoeglijke naamwoorden	lidwoorden	andere woorden
kijk	afval	blauwe	de	je
stop	pmd-zak	juiste		
verschuift	zak	rode		
raadpleeg	ophaaldag			
verwijder	sorteerwaaier			

Naam: _____

Woorden die zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt

Het antwoord op de vraag "Welke woorden zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt?" bestaat niet alleen uit werkwoorden. Anders heeft de zin geen betekenis. Het bestaat uit een vorm van het werkwoord 'zijn' of 'worden' en een aanvulling.
Bv. Ik ben een knappe leerling.

- omcirkel het ond.
→ onderstreep de mv + ww.
Rangschik de onderstaande zinnen.

In de ene kolom komen de nummers van de zinnen die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt. In de andere kolom komen de nummers van de zinnen die zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt.
(De zinnen houden verband met les 6.)

1. Hekserij is oud.
2. Allemaal hielden ze zich bezig met een of andere vorm van toverij.
3. Soms was hun werk heel aards.
4. Ze voerden een heel ritueel op.
5. Ze prevelden spreuken en gebeden.
6. Kwade of 'zwarte' magie was bijna altijd verboden.
7. Ze noteerden bijna alles wat in hun leven belang had.
8. Grieken en Romeinen respecteerden zieners en magiërs.
9. Sommige keizers lieten heksen en tovenaars verjagen.
10. Heksen konden misschien wel helpen.

zinnen die zeggen wat het onderwerp <u>doet</u> of wat ermee <u>gebeurt</u>	zinnen die zeggen wat of hoe het onderwerp <u>is</u> of <u>wordt</u>
2/4/5/7/8/9/10	1/3/6

Naam: _____

Zeggen op papier

Wat iemand zegt, staat vaak aan het begin of het eind van de zin en wordt dan aangeduid met aanhalingstekens.
- Beginaanhaling: "Ik weet wat je bedoelt", zei de kleine oude man.
- Eindaanhaling: De kleine jongen zei: "Soms laat ik mijn lepel vallen."

▣ Onderstreep de aanhalingen:

- de beginaanhalingen met groen,

- de eindaanhalingen met blauw,

▲ - de andere met zwart.

(De zinnen houden verband met les 1.)

Vanachter de oude, naar vocht stinkende das kon ik met moeite tegen oma zeggen:

"Oma, ik word erg zwaar, ik kan niet meer bewegen!"

Ze zei: "Dat is beter dan dat je verkouden wordt."

"Denk je dat deze fiets mij en al deze zware dingen zal kunnen dragen?", vroeg ik.

"Natuurlijk wel." zei oma, "ik heb er dertig tuman voor betaald."

Toen kreeg ik zin om met mijn muts, jas, kniebeschermers en natuurlijk mijn Amerikaanse laarzen even door de tuin te wandelen. Ik deed mijn handen op mijn rug en liep als een bijzonder belangrijk iemand. Oma moest lachen en zei: "Ik wou dat ik een grote spiegel had, zodat je jezelf even kon zien. Ga nu maar snel, anders kom je toch nog te laat."

Ik pakte mijn fiets, bracht hem naar buiten en fietste weg. De geitenbel luidde voortdurend.

Ik kon maar met moeite door de blubber komen, want met mijn zware laarzen aan kon ik moeilijk trappen.

▣ Plaats de aanhalingstekens op de juiste plaats.

1. Ze zei: "Wat kan ik daaraan doen, wees blij dat je een fiets hebt."

2. "Laat anderen kletsen wat ze willen", lachte ze.

3. Ze vervolgde: "Er zijn een heleboel kinderen die dromen van zo'n fiets."

4. Ze lachte weer, luidde de bel en zei: "Dit is ook een bel, wat wil je nog meer!"

5. "Wat maakt het uit, ze maken alle twee geluid", antwoordde ze.

Naam: _____

Eerste, tweede en derde persoon enkelvoud of meervoud

	enkelvoud	meervoud
1e persoon	Ik rij(d)	Wij rijden
2e persoon	Jij rijdt	Jullie rijden
3e persoon	Hij/zij/het rijdt	Ze/zij rijden

Rankschik de onderstaande zinnen.

In de ene kolom komen de nummers van de zinnen waarin de persoonsvorm in het enkelvoud staat. In de andere kolom komen de nummers van de zinnen waarin de persoonsvorm in het meervoud staat.

Markeer in elke zin eerst de persoonsvorm. *omcirkel het ond.*
(De zinnen houden verband met les 2.)

1. De krant is het oudst van alle nieuwsmedia.
2. Het journaal bevat hooguit tien onderwerpen.
3. De lezers kunnen zelf bepalen wat ze lezen.
4. Ook internet biedt een ruime keuze aan nieuws.
5. De meeste mensen vinden lezen van papier prettiger dan van een computerscherm.
6. Radio is een sneller nieuwsmedium dan een krant.
7. In de auto is radio handig voor het horen van verkeersinformatie.
8. Het nieuws gebeurt voor je ogen.
9. Door de directheid heeft televisie veel invloed.
10. We kunnen er honderden kranten lezen.

Persoonsvormen die in het enkelvoud staan	Persoonsvormen die in het meervoud staan
1, 2, 4, 6, 7, 8, 9	3, 5, 10